

УДК 378.14

Коржинський Ю.С., Січкоріз О.Є. \*, Троцький Г.М.

**Особливості підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю «Педіатрія» до ліцензійного іспиту Крок-3 «Загальна лікарська підготовка»**

Кафедра педіатрії та неонатології ФПДО (зав. каф. – проф. Ю.С.Коржинський)

\*Кафедра дитячих інфекційних хвороб (зав. каф. – проф. О.Б.Надрага)

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

**Резюме.** У статті описано новий підхід до підготовки лікарів-інтернів до здачі ліцензійного іспиту Крок-3 та оцінено ефективність представленої методики.

**Ключові слова:** лікарі-інтерни, ліцензійний іспит, підготовка.

Система етапного і безперервного навчання та підвищення кваліфікації лікарів потребує ґрунтовного підходу, який базується як на теоретичних знаннях, так і на практичному їх застосуванні та вдосконаленні вмій і навиків.

Методи післядипломної освіти базуються на традиційних принципах навчання і включають сучасні новітні технології навчального процесу. Метою є підготовка висококваліфікованого спеціаліста, орієнтованого на роботу в сучасних умовах швидкого розвитку новітніх технологій.

На кафедрі педіатрії та неонатології ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького проводиться підготовка лікарів-інтернів за спеціальністю «Педіатрія» за дворічною програмою. Згідно з навчальною програмою на кафедрі розроблена робоча програма першого року, що включає 34 год лекцій, 126 год семінарських та 339 год практичних занять та 6 год екзамену, всього 535 год. Структура щоденного заняття передбачає написання тестових завдань, практичну частину (робота з пацієнтами, робота в лабораторії, діагностичних кабінетах тощо) та оцінка теоретичних знань лікарів-інтернів за темою практичного чи семінарського заняття. Слід наголосити, що підкріплення теоретичних знань відпрацюванням практичних навичок, курацією пацієнтів є невід'ємною складовою навчання.

Навчання неможливе без контролю засвоєння знань, при цьому важлива глибина засвоєння. Саме виявлення глибини засвоєння інформації дозволяє оцінити якість підготовки за фахом. Нами розроблена методика підготовки до частини ліцензійного іспиту «Крок 3. Педіатрія». Це єдиний екзаменаційний тест, який встановлює відповідність рівня професійної компетентності кваліфікованого фахівця з вищою освітою за спеціальністю «педіатрія» (на етапі випуску з інтернатури). Також ним встановлюється відповідність чинних стандартів освіти та готовність інтерна розпочати самостійну, ефективну та безпечну педіатричну практику. Ліцензійний іспит є складовою в контролі навчання, це є об'єктивна оцінка співпраці професорсько-викладацького складу та лікарів-інтернів.

Проведено нараду ректорів вищих медичних (фармацевтичних) закладів освіти, якою схвалено результати експерименту по проведенню в 1997-98рр. у вищих закладах освіти інтегрованих тестових екзамен. До 2011 року результат у 50,5 % відповідав критерію «склав». Критерій «склав /не склав» встановлено листом МОЗ України від 21.06.2011 №08.01-47/986 для лікарів спеціальностей: «лікувальна справа» та «педіатрія» на рівні 55,5%, «медико-профілактична справа» на рівні 50,5%.

На факультеті післядипломної освіти впроваджена і успішно застосовується наступна система підготовки, яка включає самостійну підготовку лікаря-інтерна та роботу з професорсько-викладацьким складом кафедри. Зокрема, робота з викладачами передбачає щоденне написання тестових завдань із відкритих банків тестів Крок-3 різних років та розбір і пояснення кожного завдання. Результати розв'язання тестів кожним лікарем-інтерном заносяться у спеціальний журнал по підготовці до ліцензійного іспиту Крок 3.

Також на факультеті післядипломної освіти проводяться

чотири попередні атестації лікарів-інтернів з інтервалом в 1 місяць у вигляді складання 100 тестових завдань. За результатами попередніх атестацій визначається лікарі-інтерни групи ризику. Це означає, що їхні знання на момент попередньої атестації недостатні для успішної здачі ліцензійного іспиту.

З лікарями-інтернами групи ризику проводяться додаткові заняття на профільних кафедрах не менше одного разу на тиждень. Ці заняття передбачають детальний розбір тестових завдань з відкритих банків тестів Крок-3 різних років.

Слід зазначити, що найбільше часу на практичних заняттях на кафедрі педіатрії та неонатології ФПДО припадає на навчання за спеціальністю «Педіатрія». Але тільки до 10 % тестових завдань є з профілю педіатрії. Успішна здача ліцензійного іспиту Крок-3 неможлива без базових знань з усіх суміжних спеціальностей, зокрема і невідкладної допомоги. Тому значна увага при навчанні на кафедрі педіатрії та неонатології звертається на тестові завдання з профілю хірургії, акушерства та гінекології, терапії тощо.

Аналіз результатів ліцензійного іспиту «Крок 3. Педіатрія» дозволяє порівняти ефективність підготовки лікарів-інтернів-педіатрів протягом 2010-2011рр. (табл. 1).

**Таблиця 1. Результати претестування лікарів-інтернів**

Рік	Середній бал, претестація 1, %	Середній бал, претестація 2, %	Середній бал, претестація 3, %
2010	58	62	67
2011	72	72	73

Результати, показані лікарями-інтернами зі спеціальності «Педіатрія» у 2011 році, були найвищими серед спеціальностей факультету.

Також значна увага приділяється циклу «Невідкладні стани в педіатрії», який проходять лікарі-інтерни суміжних спеціальностей на кафедрі педіатрії та неонатології ФПДО.

Застосування вищеописаної методики дозволило лікарям-інтернам Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького показати найвищий результат (80,2 %) серед усіх медичних вищих учбових закладів України.

Зокрема, у 2012 році найвищий результат (99,5 %) серед усіх лікарів-інтернів України всіх спеціальностей при здачі ліцензійного іспиту Крок 3 показала лікар-інтерн зі спеціальності «Педіатрія» Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

**Висновок**

Вищенаведена система підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю «Педіатрія» є ефективною та може бути рекомендована до впровадження в навчальний процес післядипломної освіти у вищих медичних учбових закладах.

**Література**

- Маринчина І.М. Інформаційно-комунікативні технології в системі викладання у медичному вузі / І.М. Маринчина, В.А. Гайдюков // Матеріали 4-ої Міжнародної науково-практичної конференції «Якість економічного розвитку: глобальні та локальні аспекти», 24-25 травня 2012 р. – Київ, 2012. – Т.3. – С. 91-93.
- Медична освіта у світі та Україні / І.Є.Булах, О.П. Волосовець, В.Ф. Москаленко та ін. – К.: Книга плюс. – 2005. – 280 с.
- Клюй Т.А. Последипломное образование как необходимое условие инновационной экономики / Т.А.Клюй // <http://www.belmapo.by/page/3/248>.

*Korzhytskyi Yu.S., Sichkoriz O.Y., Trotskyi G.M.*

**Особенности подготовки врачей-интернов по специальности «Педиатрия» к лицензионному экзамену Крок 3 «Общая врачебная подготовка»**

**Резюме.** В статье описан новый подход к подготовке врачей-интернов к сдаче лицензионного экзамена Крок-3. Дана оценка эффективности представленной методики.

**Ключевые слова.** Врачи-интерны, лицензионный экзамен, подготовка.

*Korzhytskyi Yu.S., Sichkoriz O.Y., Trotskyi G.M.*

**Features of Training of Interns in the Specialty for “Pediatrics” to License Exam Krok 3 “General Medical Training”**

**Summary.** This article describes a new approach to medical interns training to license examination. The efficacy of the presented techniques is estimated.

**Keywords:** students, licensing exam, preparation.

Надійшла 29.10.2012 року.

УДК 617:371.315-05.87-054.6

*Кулинич-Міськів М.О.*

### **Методологічні особливості викладання курсу пульмонології іноземним студентам**

Кафедра фізіотерапії і пульмонології з курсом професійних хвороб (зав. каф. – проф. М.М.Островський)  
ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

**Резюме.** Визначені особливості викладання курсу пульмонології студентам-іноземцям. Відзначені напрямки створення активних мотивацій до опанування пульмонології. Відзначена позитивна роль нових комп'ютерних технологій навчального процесу в організації самостійної роботи студента протягом позанавчального часу.

**Ключові слова:** курс пульмонології, студенти-іноземці, методика навчання.

Головними завданнями вищої медичної освіти в Україні на сучасному етапі є високоякісна підготовка лікарів та широке міжнародне визнання вітчизняних дипломів. На всіх етапах підготовки майбутніх медичних спеціалістів навчання повинно базуватися на професійно-діяльному принципі, тобто орієнтуватися на кінцеву мету навчання - професійну діяльність лікаря. Незважаючи на те, що для всіх рівнів медичної освіти існує єдиний загальний методологічний стандарт, викладання окремих навчальних дисциплін має свої характерні особливості [1], насамперед це стосується підготовки в нашій країні студентів-іноземців. Ще на додипломному етапі підготовки студенти-іноземці, як і вітчизняні студенти, повинні оволодіти традиційними клінічними методами обстеження хворих, навчитись застосовувати принципи клінічного аналізу при інтерпретації даних широкого арсеналу лабораторних, інструментальних діагностичних та інших методів дослідження, що потім лягає в основу при формулюванні діагнозу та визначенні лікувальних заходів. Тому перед професорсько-викладацьким складом стоїть важливе завдання – ознайомити студентів-іноземців з усіма найкращими надбаннями вітчизняної медицини, але з урахуванням вимог та правил, які діють у міжнародній лікарській практиці. Існуючі програми викладання за різними розділами пульмонології повинні бути реальними, цілеспрямованими та більш прагматичними, тобто містити перелік тільки тих задач, які в умовах існуючих співвідношень між кількістю викладачів та студентів у групі, педагогічного навантаження та зайнятості викладача, з урахуванням потужності та обладнання клінічних баз, мають бути засвоєні повністю [2]. Послідовність викладання пульмонології дозволяє оптимально вести підготовку майбутнього лікаря, що набуває особливого значення для формування лікаря загальної практики [2]. Зберігаючи у програмі підготовки лікаря загальної практики основні принципи традиційного вітчизняного викладання, необхідно широко впроваджувати в навчальний процес елективні курси за актуальними розділами даної спеціальності, використовуючи за цим індивідуальний підхід до викладання [3]. Шляхи оптимізації викладання пульмонології пропонується здійснювати за трьома напрям-

ками: інтеграція по вертикалі з кафедрами медико-біологічного напрямку, раціоналізація медичної роботи та уніфікація унаочнень [3]. Викладання пульмонології студентам-іноземцям має свої особливості і становить додаткові завдання перед кожним викладачем.

Робота з підготовки лікарських кадрів для іноземних країн має свої певні особливості. В нашому навчальному закладі накопичений 10-річний досвід викладання курсу пульмонології іноземним студентам. Переважну більшість їх складають студенти арабських країн і майже всі вони готуються за програмою лікаря загальної практики.

Для підготовки до практичного заняття на кафедрі використовуються власні розроблені посібники з питань пульмонології, які містять стислий, але відповідний за суттєвим об'ємом до навчальної програми матеріал. Посібники містять не тільки відповідний до теми навчальний матеріал, але й вірці тестового контролю знань, а також типові ситуаційні задачі, вирішення яких допомагає у засвоєнні теми і практичному застосуванні набутих знань.

Набутий досвід викладання в університеті дозволив останнім часом формувати і неповні десятки (групи студентів по 6-7 осіб), що дозволяє проводити заняття за максимально можливим індивідуальним принципом навчання. Останній має досить велике значення для кращого засвоєння необхідного рівня практичних навичок. Це особливо стосується питань прикладного значення, які повинен засвоїти і вміти використовувати кожен лікар незалежно від майбутнього фаху (правила і прийоми обстеження пульмонологічного хворого, надання першої допомоги при травмі дихальних шляхів, зупинка легеневої кровотечі, питання реаніматології). Найбільше доводиться працювати додатково над поглибленням засвоєння студентами методів фізикального обстеження хворих. Шляхом тренінгу стараємося навички перетворити у професійне уміння. Зокрема це стосується фізикального обстеження органів грудної порожнини. Дані про попередню підготовку студентів на початку навчального року нам завжди в край необхідні для формування індивідуального плану роботи викладача зі студентом упродовж вивчення пульмонології. Враховуємо індивідуальні побажання студента, його майбутній фах. Ці важливі напрямки враховуємо кожний раз, комплектуючи заняття. Змінили форму заняття. Традиційний опитувально-роз'яснювальний метод роботи змінили на переважне навчання в лікарняній палаті. Особливу увагу звертаємо на формування вміння студентів якісно об'єктивно обстежувати пацієнта, аналізувати дані лабораторних, рентгенологічних та інструментальних досліджень, проводити диференційну діагностику, при-